

dr hab. inż. Marian Żuber

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

RECENZJA

monografii stanowiącej osiągnięcie naukowe na temat:

***ORGANIZACJA PROCESU DEKONTAMINACJI
W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ***

oraz dorobku naukowego i aktywności naukowej

w postępowaniu habilitacyjnym:

dr. Marcina ANSZCZAKA

1. Podstawa formalna sporządzenia recenzji oraz informacja o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia postępowania habilitacyjnego

Formalną podstawę opracowania recenzji stanowią *Ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z późn. zm., Uchwała Nr 27/NOB/2024 Rady Naukowej Dyscypliny Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie wszczętego na wniosek dr. Marcina Anszczaka.*

Zgodnie z art. 219 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym obowiązującej w dniu wszczęcia postępowania habilitacyjnego stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada stopień doktora, posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

Wymagania w zakresie osiągnięć naukowych kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego dotyczą co najmniej: posiadania jednej monografii naukowej wydanej przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w obowiązującym wykazie, cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w obowiązującym wykazie lub zrealizowanie oryginalnego osiągnięcia projektowego, konstrukcyjnego lub technologicznego, a także wykazania się istotną aktywnością naukową albo

artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

2. Podstawowe dane o Kandydacie do stopnia naukowego doktora habilitowanego

Dr Marcin Anszczak urodził się 13 maja 1981 roku w Białymstoku. W 2004 roku ukończył studia I stopnia w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie i uzyskał tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa. Rok później ukończył studia podyplomowe w zakresie Zarządzania w stanach zagrożenia. W dwa lata później (2006) w tej samej uczelni studiował na studiach II stopnia i uzyskał tytuł zawodowy magistra inżyniera pożarnictwa.

W dniu 20 grudnia 2011 r. na Wydziale Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej w Warszawie pod kierunkiem prof. dr hab. Jarosława Wołęjszo przygotował, a następnie obronił pracę doktorską zatytułowaną „Zastosowanie metody matrycowania w zarządzaniu systemem bezpieczeństwa dla Państwowej Straży Pożarnej” i uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o obronności, w specjalności zarządzanie instytucjami publicznymi.

Obronę rozprawy doktorskiej poprzedził opublikowaniem, jako autor i współautor:

- 1 monografii wieloautorskiej,
- 1 rozdziału w monografii wieloautorskiej,
- 7 artykułów opublikowanych w czasopismach i periodykach naukowych,
- zaprezentował 6 wystąpień w postaci referatów w czasie konferencji naukowych oraz wykładów na zaproszenie.

Po uzyskaniu stopnia doktora kontynuował badania w szeroko pojętym zakresie bezpieczeństwa pożarowego, w tym wykorzystania metod i technik matrycowania w działaniach ratowniczych, co stanowiło tematykę jego pracy doktorskiej. Wykorzystując swoje kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe mógł powiązać wiedzę teoretyczną nabytą w czasie szkoleń związanych z ochroną przeciwpożarową z praktyką wdrażaną w Państwowej Straży Pożarnej. Następnie podjął tematykę związaną z prowadzeniem działań ratowniczych w sytuacji skażenia substancjami chemicznymi i promieniotwórczymi. Zaowocowało to szeregiem publikacji, zorganizowanych konferencji naukowych oraz zrealizowanych prac naukowo-badawczych.

Od 2004 roku dr Marcin Anszczak podjął pracę w Komendzie Miejskiej PSP w Białymstoku, jako dowódca sekcji w JRG nr 2 (2004-2009), a następnie specjalista i starszy specjalista w Komendzie Wojewódzkiej PSP w Białymstoku (2009-2021). W tym czasie pełnił również obowiązki Wojewódzkiego Koordynatora ds. Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego. W latach 2021-22 był zatrudniony jako Kierownik Sekcji Nauczania Ośrodka Szkolenia PSP Komedy Wojewódzkiej PSP w Białymstoku.

Od 2022 roku do chwili obecnej pracuje jako adiunkt w Katedrze Działań Ratowniczych Wydziału Inżynierii i Ochrony Ludności Akademii Pożarniczej w Warszawie.

Równocześnie z pełnieniem służby w jednostkach Państwowej Straży Pożarnej, Kandydat pracował na stanowiskach dydaktyczno-naukowych w uczelniach: Uczelni Techniczno – Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie oraz Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie, gdzie mógł przekazywać wiedzę oraz praktyczne doświadczenia zdobyte w trakcie pełnionej służby.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kandydata dotychczas nie ubiegał się on o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Podsumowując można stwierdzić, że doświadczenie zdobyte zarówno po ukończeniu studiów, jak i w trakcie przygotowywania rozprawy doktorskiej dały Kandydatowi do stopnia doktora habilitowanego dobre podstawy w zakresie przygotowania teoretycznego i praktycznego w obszarze ochrony przeciwpożarowej. Z kolei wykonywana praca zawodowa, w szczególności obejmująca problematykę ratownictwa ekologicznego i chemicznego, pozwoliła na osiągnięcie niezbędnych kompetencji do zajmowania się problematyką badań, w przedstawionym do recenzji dorobku oraz osiągnięciu naukowym.

3. Informacja o osiągnięciach naukowych ocenianych w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

3a. Tytuł osiągnięcia naukowego

W oparciu o art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Kandydat wskazał monografię: *Organizacja procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, Akademia Pożarnicza, Warszawa 2024, ISBN: 978-83-968293-4-4. Monografia stanowi samodzielne opracowanie Kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Ponadto w uzupełnieniu osiągnięcia naukowego, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, Kandydat wskazał cykl powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych, których celem była diagnoza przygotowania jednostek ochrony przeciwpożarowej w ramach systemu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej do reagowania w poszczególnych obszarach na powstałe zagrożenia chemiczne, biologiczne oraz radiologiczne, organizacji procesu dekontaminacji, w tym również prawidłowego zabezpieczenia logistycznego. Miał on także stanowić przegląd i prezentację wyników prowadzonych badań empirycznych i teoretycznych w obszarze organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. Do wskazanego cyklu zaproponował samodzielnie przygotowane artykuły:

1. **Anszczak M.** (2018) *Zabezpieczenie logistyczne działań ratownictwa chemiczno – ekologicznego*, miesięcznik *Gospodarka Materiałowa i Logistyka*, numer 12/2018 (CD), Warszawa, s. 14-25, ISSN – 1231-2037.
2. **Anszczak M.** (2022), *Challenges of organising mass decontamination in the state security system*, [w] *Security in crisis situations in the border regions of Poland and Ukraine*, Buller L. (red.), Bonus Liber, Lublin, pp. 35-46, ISBN: 978-83-67230-40-7, 2022,
2. **Anszczak M.** (2023) *Logistyka w procesie dekontaminacji podczas łagodzenia skutków zagrożeń CBRN w obszarze niemilitarnym bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej*, *Rocznik Bezpieczeństwa Morskiego Rok XVII – 2021*, Akademia Marynarki Wojennej, Gdynia, ss. 81-92, ISSN: 1898-3189

3b. Dane naukometryczne jakie uzyskał Kandydat na dzień wszczęcia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Dane naukometryczne przedstawione przez Kandydata pozwalają na dokonanie oceny jego dorobku w oparciu o przyjęte wskaźniki. Niewątpliwie wskaźnikiem dostępności opublikowanych prac w świecie nauki oraz korzystanie z dorobku Kandydata przez innych autorów jest liczba cytowań. Autor wskazał liczbę cytowań ujętych w trzech bazach danych: Scopus, Google Scholar oraz Research Gate. Liczba cytowań w bazie Scopus wyniosła 7, w tym 3 autocytywania, w bazie Gogle Scholar wyniosła 54, w tym 21 autocytyowań, a w bazie Research Gate – 13, w tym 6 autocytyowań (dane z 10 lutego 2024 r.).

Podobnie analiza cytowań dotycząca prac indeksowanych w bazach danych dała indeks Hirscha na poziomie: Scopus - 1, według popularnej w naszym kraju przeglądarki Google Scholar – wartość 3, natomiast według Research Gate - 2.

Kandydat nie przedstawił wykazu opublikowanych prac punktowanych znajdujących się w wykazie Ministra Edukacji i Nauki przez co nie można dokonać oceny na podstawie liczby punktów uzyskanych za przedstawione publikacje, w tym m.in. wskaźnika Impact Factor. Kandydat nie dokonał także podziału na wskaźniki opisujące dorobek przed i po uzyskaniu stopnia doktora.

3c. Informacja o liczbie publikacji naukowych Kandydata

Pan dr Marcin Anszczak wykazał się znaczącym dorobkiem naukowym, w tym licznymi publikacjami realizowanymi samodzielnie oraz we współpracy z innymi autorami wydanymi przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora oraz w okresie do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego. Wśród opracowań należy wskazać 2 monografie przygotowane samodzielnie, w tym jedną opublikowaną przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora oraz jedną w okresie późniejszym (2024) określoną jako osiągnięcie naukowe Kandydata wskazane do oceny w czasie postępowania. Wśród innych należy wymienić:

Liczną grupę publikacji stanowią rozdziały zamieszczone w monografiach będących pracami zbiorowymi. Kandydat wymienił 16 publikacji w formie rozdziałów w monografiach

(jedną w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora), z czego 14 przygotowanych samodzielnie oraz 1 we współpracy z innymi autorami w okresie przed złożeniem wniosku w sprawie postępowania habilitacyjnego. Porównując ten dorobek z analogicznym przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora (1 opracowanie) stanowi to znaczący przyrost.

Zasadnicza część publikacji obejmuje zagadnienia ochrony przeciwpożarowej, a w tym ratownictwa chemicznego i ekologicznego, czyli tematyki stanowiącej główny nurt badawczy kandydata. Prezentowane zagadnienia zostały powiązane z praktyką realizowanych prac badawczych w tym zakresie, co wzbogaca prowadzone rozważania. Dwie publikacje zostały wydane we współpracy z instytutem ochrony przeciwpożarowej w Czerkasach oraz Narodową Akademią Naukowego Rozwoju we Lwowie (Ukraina). Pozostałe publikacje zostały wydane w różnych uczelniach i instytucjach naukowych w kraju.

W kontekście powyższych rozważań za szczególnie cenne uważam przede wszystkim pozycje z dorobku Kandydata, które uzupełniają treści zawarte w monografii przedstawionej jako osiągnięcie naukowe. Wśród publikacji, które warto wymienić, ze względu na powiązanie z tematyką osiągnięcia naukowego, a tym samym wzbogacenie wkładu w rozwój dyscypliny nauko o bezpieczeństwie znajdują się:

- **Anszzak M.** (2014), *Zasady prowadzenia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w Państwowej Straży Pożarnej podczas zdarzeń w kolejowym transporcie towarów niebezpiecznych* [w] *Zarządzanie bezpieczeństwem w transporcie kolejowym*, Wołęjszo J., Szelağ K., Nyszk K., Paszkiewicz J. (red.), Akademia Obrony Narodowej, Warszawa, ss. 207-222, ISBN 978-83-7523-356-8.
- **Anszzak M.** (2016) *Принципи масової дезактивації в Польщі* [w] *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій, Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України*, Черкаси, сс.12-15.
- **Anszzak M.** (2017) *Организация акции химико-экологической спасательной службы в Республике Польша* [w] *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій, Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України*, Черкаси, сс.263-267.
- **Anszzak M.** (2017) *Wybrane elementy zarządzania i dowodzenia podczas zdarzeń z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych* [w] *Ekonomiczne i prawne wyzwania roku 2017*, Lwów Ukraina – Narodowa Akademia Naukowego Rozwoju (NANR), Kancelaria doradczo – prawna Law Craft, Lwów, Ukraina, ss. 14 – 19.
- **Anszzak M.** (2021) *Zarządzanie i dowodzenie działaniami ratowniczymi w zdarzeniach wywołanych skażeniem radiacyjnym* [w] *Współczesne problemy bezpieczeństwa, zarządzania i nowoczesnej inżynierii*, pod red. nauk. Runiewicz R., Przychodzka I., Milewicz L. (red.) Instytut Wydawniczy EuroPrawo, Warszawa, ss. 183-194 ISBN 978-83-7627-190-3.
- **Anszzak M.** (2023), *Wybrane obszary funkcjonowania dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej* [w] *Prakseologia o naukach o bezpieczeństwie, Kooperacja pozytywna i negatywna*, Wołęjszo J., Rubaj T., Kamiński P. (red.

nauk.), Akademia Kaliska im. *Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu*, ss. 27-42, ISBN 978-83-65872-87-6

Uzupełnieniem przedstawionego dorobku jest pełnienie roli redaktora naukowego opracowania zbiorowego z zakresu bezpieczeństwa, co związane jest z redakcją naukową wydawnictwa:

- **Anszczak M.**, Żylińska J. (2015), *Studenckie prace naukowe – Bezpieczeństwo i prawo*, Uczelnia Techniczno – Handlowa im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa, 164 s., ISBN 978-83-62250-35-6

3d. Informacja o najważniejszych czasopismach, w których Kandydat opublikował swoje prace naukowe

Kandydat publikował swoje prace także w czasopismach naukowych, wśród których wymienia 7 artykułów wydanych przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora oraz 7 w okresie od obrony pracy doktorskiej do złożenia wniosku o rozpoczęcia niniejszego postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Wśród artykułów znalazły się dwa opublikowane w języku angielskim, pozostałe zamieszczono w czasopismach z listy ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego, a także spoza tej listy. Do najważniejszych artykułów, w których opublikował swoje prace można zaliczyć:

- **Anszczak M.** (2014), *Lekcja z dekontaminacji*, Przegląd Pożarniczy nr 6/2014; KG PSP w Warszawie. ss. 24 – 26, ISSN 0137-8910.
- **Anszczak M.**, Bajęski W. (2020) *Współdziałanie Państwowej Straży Pożarnej i Policji w sytuacjach kryzysowych*, Przedsiębiorstwo Przyszłości, kwartalnik Uczelni Techniczno – Handlowej im. Heleny Chodkowskiej nr 4(45) październik 2020, Warszawa, ss. 27-36 ISSN 2080-8461
- Kovalov A., Slovinsky V., Udianskyi M., Ponomarenko I., **Anszczak M.** (2020) „*Reserch of Fireproof Capability of Coating for Metal Constructions Using Calculation – Experimental Method*”, ISSN: 1662-9752, Materials Science Forum Vol. 1006, pp 3-10
- Kovalov A, Otrosh Y, Chernenko O., Zhuravskij M., **Anszczak M.** (2021), *Modeling of Non-Stationary Heating of Steel Plates with Fire-Protective Coatings in Ansys under the Conditions of Hydrocarbon Fire Temperature Mode*, Materials Science Forum, Volume 1038, pp 514-523, ISSN 1662-9752.

Zasadnicza część artykułów została przygotowana we współpracy z innymi autorami.

3e. Informacja o udziale Kandydata w pracach naukowych i jego roli w powstawaniu współautorskich prac naukowych

Kolejnym, bardzo istotnym elementem pracy naukowej dr. Marcina Anszczaka jest udział w realizacji projektów naukowo-badawczych i edukacyjnych. W sumie uczestniczył w realizacji 5 projektów, w których pełnił głównie rolę wykonawcy oraz eksperta. Wśród nich

za najważniejsze należy uznać te, które podejmowały problematykę współczesnych zagrożeń oraz ratownictwa. Istotnym elementem tej działalności są także projekty edukacyjne realizowane w ramach związanych konsorcjów, w tym także z udziałem partnerów zagranicznych. Na uwagę zasługuje przede wszystkim następująca działalność:

1. Udział w charakterze eksperta w latach 2009 – 2011 w projekcie naukowo – badawczym Nr O R 00 0032 09 *Instytucjonalizacja i optymalizacja hierarchicznego modelu matryc bezpieczeństwa oraz systemu zarządzania zasobami i działaniami ratowniczymi*,
2. Wykonawca zadań badawczych w projekcie naukowo – badawczym DOBR/0015/R/ID1/2012/03 *pt. Zaawansowane technologie teleinformatyczne wspomagające projektowanie systemu ratowniczego na poziomach: gmina, powiat, województwo*, realizowanym przez konsorcjum naukowe w składzie: Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie, Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie, Centrum Naukowo – Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej PIB im. J. Tuliszowskiego w Józefowie, Asseco Poland S.A. w Rzeszowie oraz ITTI Sp. z o.o. w Poznaniu,
3. Wykonawca zadań badawczych w Międzynarodowym projekcie NATEC w latach 2012 – 2013 w ramach programu edukacyjnego Unii Europejskiej Leonardo da Vinci., realizowanym przez konsorcjum naukowe w składzie: Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie, Związek Szkół Jazdy Republiki Słowacji oraz Anatolijskie Liceum Ogólnokształcące w Üreğil w Turcji.
4. Wykonawca zadań badawczych w międzynarodowym projekcie V4LEAD w 2013 r. dot. porównawczych badań doskonałości przywództwa i etyki w Europie Środkowo-Wschodniej realizowanym przez konsorcjum naukowe w składzie: Uniwersytet Swinbourne w Melbourne w Australii, Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie, Uniwersytet im. Tomasza Bata w Zlín w Czechach (Wydział Zarządzania i Ekonomii), Politechnikę Ekonomii w Budapeszcie na Węgrzech (Wydział Ekonomii), Węgierski Związek Gospodarczy w Budapeszcie na Węgrzech, Uniwersytet im. Matej Bel w Bańskiej Bystrzycy na Słowacji (Wydział Ekonomii),
5. Wykonawca zadań badawczych w latach 2022 - 2023 w projekcie naukowo - edukacyjnym pt.: *Kampania edukacyjno-informacyjna „Ubi crimen, ibi victima”*

nr PL/2020/PR/0106 finansowanego z Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Unii Europejskiej,

Wskazana aktywność i udział w zespołach badawczych wskazuje na umiejętność pracy w zespole oraz jego ważną rolę w realizacji badań naukowych. Umiejętność pracy w zespole została potwierdzona w licznych publikacjach wieloautorskich, do których można zaliczyć publikacje wydawane w ramach różnego rodzaju aktywności. W wykazie dorobku naukowego Kandydat wskazuje na opracowania wydane we współpracy z innymi autorami, co wskazuje na umiejętność współpracy naukowej z innymi zespołami.

Kandydat poprzez uczestnictwo w pracach naukowo-badawczych zdobył określone doświadczenie oraz doskonalił warsztat badawczy, wprowadzając do praktyki wynikające z nich wnioski. Stanowiło to podstawę do prowadzenia badań i opracowania ich wyników w formie monografii wskazanej, jako osiągnięcie naukowe. Liczba publikacji powiązana z prowadzonymi badaniami wskazuje na dążenie do popularyzacji uzyskanych wyników, celem ich rozpowszechnienia w środowiskach zajmujących się powyższą tematyką.

3f. Ocena monografii wskazanej jako osiągnięcie naukowe

Przedstawiona do recenzji monografia pt. *Organizacja procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP*, stanowi zwarte opracowanie naukowe liczące 341 stron, w tym 85 rysunków i 32 tabele. Monografia została wydana w 2024 roku. Składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu rysunków i tabel oraz 4 załączników, które stanowią arkusze eksperckie, w których eksperci zawarli opinie na temat organizacji procesu dekontaminacji.

Przedstawiona monografia jest dziełem mieszczącym się w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Zagadnienie organizacji i prowadzenia dekontaminacji stanowi istotny element związany z działaniami służb ratowniczych w sytuacji uwolnienia substancji toksycznych (chemicznych, biologicznych czy radiologicznych) związanych z działalnością człowieka w czasie pokoju, ale także w okresie wojennym, co stanowi bardzo ważny element systemu bezpieczeństwa państwa. W mojej ocenie opracowanie spełnia wymogi monografii, gdyż prezentuje problematykę wyrażoną jej tytułem w sposób oryginalny i twórczy oraz posiada przypisy i bibliografię odnoszącą się do źródeł z jakich korzystał Autor podczas jej opracowywania. Treść dzieła odpowiada tytułowi, zaś jej struktura jest racjonalna, a podział treści uzasadniony przyjętą konwencją prowadzonych rozważań.

W pracy nie wyodrębniono rozdziału metodologicznego, natomiast we wstępie scharakteryzowano zawartość treściową poszczególnych rozdziałów, ze wskazaniem rozwiązywanych w nich problemów badawczych.

Monografię otwiera **Wstęp**, w którym Autor po krótkim wprowadzeniu w problematykę monografii, dotyczącą organizacji procesu dekontaminacji w Rzeczypospolitej Polskiej, przeszedł do zaprezentowania strony metodologicznej oraz układu treści monografii.

W **pierwszym rozdziale** zaprezentowano podstawowe definicje i pojęcia związane z organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. Szczegółowo opisano istotę procesu dekontaminacji, klasyfikację oraz jej szczegółową charakterystykę. Część rozdziału poświęcono analizie podstaw prawnych organizacji dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. W efekcie Autor konkluduje, że nie jest ona jednoznacznie zdefiniowana, a przede wszystkim brak jest określenia kto powinien ją realizować w poszczególnych obszarach działalności. Swoje rozważania odnosi do ludzi, zwierząt oraz infrastruktury. We wnioskach Autor sugeruje konieczność stworzenia rozwiązania systemowego organizacji procesu dekontaminacji, jako elementu kształtowania bezpieczeństwa RP.

Rozdział drugi został poświęcony zagadnieniu zarządzania procesem dekontaminacji. Jest on efektem badań teoretycznych dotyczących zarządzania organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, a powstałych w oparciu o analizę dokumentów ujmujących to zagadnienie. Zaprezentowano zadania, obowiązki i kompetencje poszczególnych podmiotów systemu bezpieczeństwa RP oraz elementy dotyczące współdziałania pomiędzy rządowymi i pozarządowymi podmiotami bezpieczeństwa w procesie dekontaminacji. Cennym elementem rozdziału, z punktu widzenia organizacji systemu dekontaminacji, są zadania poszczególnych podmiotów wyspecyfikowane w oparciu o obowiązujące akty prawne i normatywne. W oparciu o przeprowadzone badania wysnuto wnioski mające za zadanie sformułowanie oraz stworzenie odpowiedniego modelu decyzyjnego w organizacji procesu dekontaminacji.

W **rozdziale trzecim** zaprezentowano charakterystykę międzynarodowych regulacji organizacyjno-prawnych i rozwiązań stosowanych w wybranych państwach na terenie Europy, a dotyczących procesu dekontaminacji. Szczególną uwagę zwrócono na Ukrainę ze względu na toczącą się wojnę, której skutki pokazują, jakie mogą być problemy związane z organizacją tego typu działań w obliczu konfliktu zbrojnego. Cennym elementem zaprezentowanym w niniejszym rozdziale są rekomendacje Komisji ds. Zakazu Broni Chemicznej dotyczące łagodzenia skutków skażeń chemicznych oraz wybranych skażeń biologicznych, będące wynikiem doświadczeń jakie społeczność międzynarodowa zdobyła w trakcie konfliktów oraz przypadków wystąpienia zagrożeń pochodzących od tych środków. Posłużyło to do wysnucia przez Autora wniosków związanych z budową polskiego modelu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa.

W **rozdziale czwartym** Autor dokonał charakterystyki zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa państwa, podczas których uruchamiany jest proces dekontaminacji. W oparciu o klasyfikację wybranych substancji toksycznych oraz ich charakterystykę w ramach po-

szczególnych grup, a także skutki jakie mogą one powodować dla bezpieczeństwa państwa. Autor proponuje narzędzia pomiaru zagrożeń, które będą determinować konieczność uruchomienia procesu dekontaminacji. Podstawą podjęcia takich działań ma być opracowany katalog zdarzeń, w których rekomenduje się, zaleca lub obligatoryjnie uruchamia proces dekontaminacji. Ponadto dla wybranych zdarzeń zaproponowano prognozy rozwoju zagrożenia pozwalające na rzeczywiste odzwierciedlenie zasięgu powstałego niebezpieczeństwa. Pozwoliło to na wysunięcie wniosków, które mają pozwolić na stworzenie rozwiązania systemowego dla procesu kształtowania bezpieczeństwa.

Podsumowaniem prowadzonych rozważań jest koncepcja organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, która została zaprezentowana w **rozdziale piątym**. Autor szczegółowo omówił zasady prowadzenia tego typu działań na trzech poziomach przyjętych w działaniach PSP: interwencyjnym, taktycznym i strategicznym. O ile organizacja prowadzenia działań związanych z dekontaminacją na poziomie interwencyjnym jest stosunkowo łatwa do przeprowadzenia, gdyż może być powiązana z zasadami dekontaminacji wstępnej, przypisanej do działań KSRG, o tyle organizacja tych działań na poziomie taktycznym (regionalnym) oraz strategicznym (krajowym) wymagałaby stworzenia systemu powiązanych ze sobą i ściśle współpracujących podmiotów, które powinny być przygotowane do podjęcia takich działań. A nie jest to proces łatwy. Oczywiście możliwe jest stworzenie podstaw prawnych, koncepcji teoretycznych budowy systemu, jednak z tym wszystkim wiąże się logistyczne zabezpieczenie procesu dekontaminacji. Autor nie podjął tego zagadnienia, czego nie uważam za swego rodzaju brak, gdyż z pewnością można byłoby poświęcić temu osobne opracowanie, jednak mogłoby to być zagadnienie do wstępnego przedyskutowania w trakcie kolokwium habilitacyjnego. Pozwoliłoby to zrozumieć skalę problemów do rozwiązania, jakie stanęłyby przed podmiotami odpowiedzialnymi za organizację procesu dekontaminacji na poszczególnych szczeblach.

Zasadniczą część monografii zamyka **Zakończenie**, w którym Autor podsumował swoje rozważania na temat zagadnień w niej rozpatrywanych. W dalszej części pracy zaprezentował **Bibliografię** z jakiej korzystał podczas przygotowywania opracowania. Zawiera ona 148 pozycje w postaci wydawnictw zwartych (w tym 14, w których występuje jako autor oraz 1 jako współautor) i 9 artykułów opublikowanych w periodykach naukowych i specjalistycznych (w tym 3, w których występuje jako autor oraz współautor), a także 24 źródła internetowe, z których czerpał informacje. Uzupełnienie pozycji naukowych stanowi 47 aktów prawnych i 26 innych dokumentów, w tym dokumentów wewnętrznych PSP, które stanowiły podstawę podejmowanych działań w zakresie organizacji działań w sytuacjach zagrożeń, w tym pochodzących od substancji toksycznych.

Recenzowana monografia stanowi niewątpliwie bardzo cenną pozycję w zakresie procesu dekontaminacji i jego znaczenia dla bezpieczeństwa państwa, w ujęciu zarówno teore-

tycznym, jak i praktycznym. Jest to obecnie jedyne w naszym kraju tak obszerne opracowanie dotyczące rozpatrywanej tematyki. Autor bardzo wnikliwie przeanalizował powyższe zagadnienie, uwzględniając zagrożenia chemiczne, biologiczne oraz radiacyjne. W trakcie kolokwium habilitacyjnego cenne byłoby wskazanie podstawowych trudności i problemów z jakimi wiąże się organizacja i zarządzanie procesem dekontaminacji, z uwzględnieniem proponowanej koncepcji, zwłaszcza na poziomie taktycznym i strategicznym.

3g. Ocena cyklu artykułów wskazanych jako osiągnięcie naukowe

Uzupełnieniem osiągnięcia naukowego, jakim jest monografia autorstwa dr. Marcina Anszczaka jest cykl trzech artykułów powiązanych tematycznie z problematyką organizacji procesu dekontaminacji. Autor systematycznie przedstawiał w nich wyniki badań empirycznych i teoretycznych prowadzonych w obszarze organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. Jako międzynarodowy i krajowy ekspert z zakresu prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania skutkom incydentów CBRN uczestniczył w różnego rodzaju przedsięwzięciach operacyjnych, szkoleniowych i dydaktycznych. Umożliwiło to prowadzenie badań w międzynarodowych projektach, jak również jako organizator i uczestnik szkoleń oraz ćwiczeń realizowanych w ramach badanego obszaru.

Tematyka zawarta w opracowaniach stanowi uzupełnienie problematyki opisanej w monografii, która dotyczy zabezpieczenia logistycznego procesu dekontaminacji. Jest to zagadnienie niezwykle istotne, gdyż determinuje często skuteczność i efektywność tych działań.

3h. Informacja o spełnieniu przez Kandydata kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukową

Jednym z elementów podlegających ocenie w trakcie postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego jest wykazanie się istotną aktywnością naukową. W mojej opinii dr Marcin Anszczak spełnił ten warunek i w okresie od uzyskania stopnia naukowego doktora do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego, wykazał się istotną aktywnością w tym zakresie. Świadczą o tym następujące fakty:

- znacząca aktywność w zakresie działalności publicystycznej – 1 monografia, 15 rozdziałów w monografiach, 7 artykułów w czasopiśmie naukowych,
- udział w realizacji 1 projektu o charakterze technologicznym,
- udział w realizacji 6 projektów o charakterze naukowo-badawczym realizowanych zarówno w ramach krajowej, jak i międzynarodowej sieci badawczej, w tym jednym projekcie współfinansowanym z funduszy Unii Europejskiej i Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego,

- udział w konferencjach naukowych, w tym wygłoszenie 3 wykładów plenarnych oraz 25 referatów i aktywny udział w dyskusjach panelowych,
- udział w komitetach organizacyjnych 6 konferencji krajowych i międzynarodowych,
- udział w komitetach naukowych 1 konferencji krajowej oraz 3 konferencji międzynarodowych,
- członkostwo w 4 organizacjach i instytucjach zajmujących się problematyką zagrożeń substancjami toksycznymi,
- udział w pracach ekspertów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w zakresie opiniowania projektów B+R,
- członkostwo w 6 zespołach recenzentów artykułów naukowych Zeszytów Naukowych SGSP, a następnie czasopisma Safety and Fire Technique, a także czasopisma Przedsiębiorstwo Przyszłości,
- recenzowanie 13 artykułów naukowych oraz rozdziału w monografii publikowanych w czasopiśmie oraz innych opracowaniach naukowych.

Przedstawiony wykaz działań świadczy o aktywnej działalności naukowej Kandydata i potwierdza powyższe stwierdzenie.

3i. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę Kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego

Istotny wkład do dorobku kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego stanowi działalność dydaktyczna, organizacyjna oraz popularyzująca osiągnięcia naukowe, w których doktor Marcin Anszczak wykazał się szeroką działalnością. Analizując działalność dydaktyczną należy wskazać jej główne elementy, do których należą:

- realizacja zajęć dydaktycznych w ramach 28 przedmiotów prowadzonych na studiach I i II stopnia oraz studiach podyplomowych w Uczelni Techniczno – Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie oraz Szkole Głównej Pożarnictwa, a obecnie Akademii Pożarniczej;

- kierowanie w roli promotora w latach 2013-2024 przygotowaniem 515 prac dyplomowych (156 prac magisterskich, 30 prac inżynierskich, 329 prac licencjackich);

- udział w roli promotora pomocniczego w realizacji 4 prac doktorskich w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, zakończonych pozytywną obroną;

- recenzowanie 184 prac dyplomowych na studiach I i II stopnia;

- przygotowanie programów szkolenia dotyczących działań praktycznych z zakresu działań ratowniczych dla Państwowej Straży Pożarnej, w tym także realizowanych za granicą (Ukraina).

Kolejną aktywnością, w ramach której kandydat wykazał się istotnym zaangażowaniem jest działalność organizacyjna. Szczególnie dotyczy to konferencji i sympozjów naukowych, gdzie warta podkreślenia jest jego udział w sferze organizacyjnej, z racji faktu, iż Kandydat uczestniczył w pracach komitetów organizacyjnych 6 konferencji zarówno krajowych, ale przede wszystkim międzynarodowych. Ponadto czterokrotnie uczestniczył w pracach komitetów naukowych konferencji międzynarodowych, co świadczy o jego aktywnym wkładzie w propagowanie nauki oraz tworzenie warunków służących prezentacji wyników badań własnych, a co za tym idzie inicjowaniu dyskusji naukowej.

W celu popularyzacji osiągnięć naukowych dr Marcin Anszczak aktywnie uczestniczył w licznych konferencjach o zasięgu krajowym (10 konferencji) i międzynarodowym (15 konferencji), w których brał aktywny udział i występował w roli prelegenta. W ramach wspomnianych konferencji prezentował problematykę, związaną z szeroko rozumianymi zagadnieniami z zakresu bezpieczeństwa, w tym szczególnie problematyki ratownictwa oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego, w tym zagadnień związanych z ochroną przed zagrożeniami CBRN.

Okres pomiędzy uzyskaniem stopnia naukowego doktora, a złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego to okres dużej aktywności publicystycznej, w której można zauważyć prezentację wyników badań prowadzonych w ramach realizowanych projektów badawczych. Do najbardziej istotnych wśród nich można zaliczyć:

- IV Międzynarodową Konferencję Naukową nt. *Współczesne problemy zarządzania i bezpieczeństwa*, Zakopane – Kościelisko, 9-11 stycznia 2019 r. Organizatorami konferencji były: Uczelnia Techniczno – Handlowa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie, Wyższa Szkoła Prawa im. Heleny Chodkowskiej we Wrocławiu oraz Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni. Kandydat wygłosił referat pt. *Wybrane elementy zarządzania i dowodzenia w procesie dekontaminacji wstępnej*,
- V Międzynarodową Konferencję Naukową nt. *Współczesne problemy zarządzania i bezpieczeństwa*, Zakopane-Kościelisko 24 – 26 lutego 2020 r. Podobnie jak w roku poprzednim organizatorami konferencji były: Uczelnia Techniczno – Handlowa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie, Wyższa Szkoła Prawa im. Heleny Chodkowskiej we Wrocławiu oraz Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni. Kandydat wygłosił referat pt. *Zarządzanie i dowodzenie działaniami ratowniczymi w zdarzeniach wywołanych skażeniem radiacyjnym*,

- Międzynarodową Konferencję Naukową nt. *Bezpieczeństwo na obszarze programu współpracy transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina*”, Użgorod, Ukraina, 23–25 października 2019, Uniwersytet Narodowy w Użgorodzie (Ukraina), Sekretariat Techniczny Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014 – 2020. Kandydat wygłosił referat pt.: *Organizacja systemu ratownictwa chemiczno – ekologicznego RP w zapewnieniu bezpieczeństwa transgranicznego*,
- Międzynarodową Konferencję Naukową nt. *Bezpieczeństwo zdrowotne na obszarze współpracy transgranicznej Programu Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020*” Łuck, Ukraina, 20 – 21 maja 2021 r., Narodowy Uniwersytet Wołyński im. Łesi Ukrainki w Łucku, Sekretariat Techniczny Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014 – 2020. Kandydat wygłosił referat pt.: *Wybrane obszary zarządzania i dowodzenia w procesie dekontaminacji wstępnej po wystąpieniu skażenia biologicznego*

Analizując uczestnictwo Kandydata w konferencjach naukowych należy stwierdzić, że jego udział w przedsięwzięciach tego typu jest dość znaczny, a w tym także udział w konferencjach międzynarodowych, organizowanych zarówno w kraju, jak i za granicą.

Uzupełnieniem popularyzacji nauki jest udział w przygotowaniu 16 dokumentalnych filmów popularno-naukowych za zakresu ratownictwa, dwóch wywiadów radiowo-telewizyjnych oraz 7 artykułów popularno-naukowych i popularnych.

3j. Informacja o odbytych stażach w instytucjach naukowych

Kandydat odbył staż naukowo – dydaktyczny w Uniwersytecie Narodowym Obrony Cywilnej Ukrainy w Charkowie, w okresie 1 maja 2015 r. – 27 grudnia 2015 r.

W ramach staży Kandydat zapoznał się z systemem dotyczącym realizacji badań naukowych oraz prowadził zajęcia dydaktyczne ze studentami z zakresu przedmiotów szeroko pojętego bezpieczeństwa.

Jako bardzo ważną z punktu widzenia tematyki realizowanej w ramach działalności naukowej należy uznać kontakty w ramach Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) w Hadze (Holandia) i pełnioną od 2015 r. rolę instruktora w Organizacji. Pozwala to Kandydatowi na poznanie aktualnych problemów w zakresie zagrożenia pochodzącego od broni masowego rażenia.

3k. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Kandydat od 2015 roku do chwili złożenia wniosku o wszczęcie postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego uczestniczył w pracach kilku organizacji i instytucjach zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Nie są to co prawda organizacje i towarzystwa stricte naukowe, jednak w swojej działalności zajmują się działalnością naukową. Wśród nich można wymienić pełnione funkcje:

1. Instruktor Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) w Hadze (Holandia) od 2015 r.
2. Eksperta ds. zagrożeń CBRN Fundacji „Ubi societas, ibi ius” w kampanii edukacyjno - informacyjnej „Ubi crimen, ibi victima” od 2022 r.,
3. Członka FIRE-IN The first European Fire and Rescue Innovation Network od 2017 r.,
4. Wykładowcy stowarzyszonego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie (Akademii Policji).

3l. Recenzowanie opracowań naukowych publikowanych w czasopismach i innych opracowaniach naukowych

Ważnym obszarem działalności Kandydata świadczącym o dużym uznaniu w środowisku naukowym jest jego rola w zakresie recenzowania prac naukowych innych autorów. W analizowanym okresie był on 14 razy powoływany jako recenzent:

- artykułów przygotowanych do opublikowania w czasopismach naukowych – 13 recenzji;
- opracowań zwartych (rozdział w monografii) – 1 recenzja;

4. Współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym

a. Ekspertyzy lub inne opracowania wykonane na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców

Doktor Marcin Anszczak w okresie podlegającym ocenie był 23 razy powoływany jako ekspert do opracowania różnorodnych dokumentów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego wykonywanych głównie na zlecenie przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze województwa podlaskiego.

b. Udział w zespołach eksperckich lub konkursowych

Kandydat uczestniczył 21 razy w pracach zespołów eksperckich, głównie jako przedstawiciel Państwowej Straży Pożarnej, w ramach których doskonalono działalność PSP oraz krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Należy zwrócić także uwagę na udział Kandydata, jako eksperta, w szkoleniach zespołów pracowników, obejmujących zarówno instytucje publiczne, jak i przedsiębiorstwa gospodarcze, których tematyka dotyczyła głównie ochrony przeciwpożarowej (18 szkoleń), ale także w zakresie zagrożeń CBRN.

c. **Udział we wdrożeniu technologii**

Kandydat uczestniczył w opracowaniu i wdrożeniu projektu pt. „Zaawansowane technologie teleinformatyczne wspomagające projektowanie systemu ratowniczego na poziomach: gmina, powiat, województwo”. Projekt miał na celu opracowanie innowacyjnego oprogramowania teleinformatycznego wspierającego projektowanie systemu ratowniczego na różnych poziomach administracyjnych w oparciu o istniejące (SWD-ST) i zaprojektowania bazy danych. Konsorcjum projektu obejmowało 6 instytucji, w tym 3 jednostki naukowo badawcze.

5. Podsumowanie

Moim zadaniem, jako Recenzenta, było dokonanie oceny osiągnięcia naukowego dr. Marcina Anszczaka, jego dorobku naukowego oraz wkładu w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Zgodnie z *Ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

Analizując dane przekazane przez Kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego można następująco podsumować jego dorobek i aktywność naukową i sformułować wstępne wnioski:

- Kandydat posiada w dorobku **1 monografię naukową** wydaną przez wydawnictwo ujęte w obowiązującym wykazie wydawnictw naukowych oraz cykl powiązanych tematycznie 3 artykułów naukowych;
- Kandydat wykazał się znaczną aktywnością naukową realizowaną przede wszystkim w instytucji, w której jest zatrudniony, jednak prowadził swoją aktywność także w innych uczelniach i instytucjach naukowych (np. Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie, Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie, obecnie Akademia Pożarnicza).

6. Wniosek końcowy

Dorobek naukowy, monografia oraz cykl powiązanych tematycznie artykułów wskazanych jako osiągnięcie naukowe Pana dr. Marcina Anszczaka stanowią istotny wkład w dziedzinę nauk społecznych, w tym przede wszystkim w dyscyplinę nauki o bezpieczeństwie, który można określić jako znaczny. Przedstawiony dorobek oraz osiągnięcia wskazują, że jest on przygotowany do samodzielnego rozwiązywania zadań naukowych i kierowania zespołami badawczymi. Wskazane osiągnięcia naukowe stanowią uwieńczenie jego dorobku naukowego, którego wyniki znajdują odzwierciedlenie w publikacjach i pracach naukowych.

W mojej ocenie dorobek naukowy oraz monografia i cykl artykułów przedstawione jako osiągnięcie naukowe spełniają warunki określone w *Ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. Nr 218 poz. 1668). Biorąc pod uwagę pozytywne oceny osiągnięć naukowych kandydata, w kontekście warunków określonych w Ustawie, wnioskuję o dopuszczenie Pana dr. Marcina Anszczaka do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Wrocław, 20.08.2024r.

